

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 20/46017-2
Saksbehandler: Tatiana Penzo
Dato: 08.01.2021

Svar på covid-19-opdrag fra HOD 263 – en vurdering av om covid-19-forskriften om kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten bør endres basert på smitte- og beredskapssituasjonen

Oppsummering av oppdragsbesvarelse

- Dagens smittesituasjon og usikkerhet knyttet til den videre utviklingen av Covid 19-pandemien nasjonalt og internasjonalt, tilsier etter vår vurdering, at det ikke er grunnlag for endring i Covid-19 forskriften hva gjelder kystcruise.
- Det er i dag et høyt press på kommunale helsetjenester, kommunene har et stort arbeid foran seg med vaksinasjon og flere kommuner har fått beskjed om å bygge testkapasiteter for grensetesting. Det vil følgelig også ut fra et kapasitetshensyn i kommunene på nåværende tidspunkt etter vår vurdering ikke være tilrådelig å gjøre endringer i reguleringen for kystcruise.
- Usikkerheten knyttet til smittesituasjonen og vaksinerings kombinert med behovet for forutsigbarhet for næringen, gjør at vi anbefaler en ny vurdering av covid-19 forskriften medio mars.
- Dialogen med næringen understreker betydningen av videre samhandling når smittesituasjonen åpner for nye vurderinger. Dette for å finne fram til rammebetingelser og tiltak som ivaretar nødvendige smittevern- og beredskapshensyn og samtidig kan gi bedre forutsetninger for virksomhet der det er aktuelt. Aktuelle problemstillinger bør håndteres i tråd med sektorprinsippet.
- I områder der helseberedskapen er lav, herunder Svalbard, bør det fortsatt gjøres særskilte vurderinger knyttet til kystcruise og eventuelle endringer i covid-19 forskriften.
- Beredskaps- og sikkerhetshensyn knyttet til ivaretagelse av lostjenesten og andre aktuelle funksjoner og samfunnskritiske oppgaver, tilsier at kystsektoren må involveres i fremtidige vurderinger av forskriftsendringer.

Svar på oppdrag ligger vedlagt i sin helhet. Dette inkluderer også FHIs innspill.

Vennlig hilsen

Helga Katharina Haug e.f.
avdelingsdirektør

Tatiana Penzo

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Tatiana Penzo

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no;Helse- og omsorgsdepartementet, Bjørn Astad;Helse- og omsorgsdepartementet, Ragnhild Angell Holst

Svar på covid-19-oppdrag fra HOD 263 – en vurdering av om covid-19-forskriften om kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten bør endres basert på smitte- og beredskapssituasjonen

---

Oppsummering

- Dagens smittesituasjon og usikkerhet knyttet til den videre utviklingen av Covid 19-pandemien nasjonalt og internasjonalt, tilsier etter vår vurdering, at det ikke er grunnlag for endring i Covid-19 forskriften hva gjelder kystcruise.
  - Det er i dag et høyt press på kommunale helsetjenester, kommunene har et stort arbeid foran seg med vaksinasjon og flere kommuner har fått beskjed om å bygge testkapasiteter for grensetesting. Det vil følgelig også ut fra et kapasitetshensyn i kommunene på nåværende tidspunkt etter vår vurdering ikke være tilrådelig å gjøre endringer i reguleringen for kystcruise.
  - Usikkerheten knyttet til smittesituasjonen og vaksinerings kombinert med behovet for forutsigbarhet for næringen, gjør at vi anbefaler en ny vurdering av covid-19 forskriften medio mars.
  - Dialogen med næringen understreker betydningen av videre samhandling når smittesituasjonen åpner for nye vurderinger. Dette for å finne fram til rammebetingelser og tiltak som ivaretar nødvendige smittevern- og beredskapshensyn og samtidig kan gi bedre forutsetninger for virksomhet der det er aktuelt. Aktuelle problemstillinger bør håndteres i tråd med sektorprinsippet.
  - I områder der helseberedskapen er lav, herunder Svalbard, bør det fortsatt gjøres særskilte vurderinger knyttet til kystcruise og eventuelle endringer i covid-19 forskriften.
  - Beredskaps- og sikkerhetshensyn knyttet til ivaretagelse av lostjenesten og andre aktuelle funksjoner og samfunnskritiske oppgaver, tilsier at kystsektoren må involveres i fremtidige vurderinger av forskriftsendringer.
-

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet viser til oppdrag 144 om oppfølging og koordinering av arbeidet med kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten og varsel om oppdrag sendt 24. november knyttet til behov for vurdering av smitte- og beredskapssituasjon ved eventuell endring av covid-19-forskriften.

Som følge av situasjonen knyttet til Hurtigrutens kystcruise på Svalbard i høst vedtok regjeringen å stramme inn reglene i covid-19-forskriften. Det ble det innført en begrensning for skip med inntil 50 prosent passasjerkapasitetsutnyttelse. I tillegg ble det innført forbud mot å tilby reiselivsaktiviteter i form av cruise på Svalbard. Dette gjelder likevel ikke dagscruise og heller ikke cruise som startes og avsluttes på Svalbard med fartøy

som har inntil 30 personer (mannskap og passasjerer) om bord og overnatting inngår som en del av cruiset. Fartøyet kan ikke ta om bord nye passasjerer etter oppstart av cruiset.

Regjeringen har besluttet at reglene i covid-19-forskriften angående kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten skal vurderes på nytt innen 1. februar 2021. Vurderingen skal baseres på bl.a smittevernfare og beredskapsmessige vurderinger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, vurderinger fra sysselmannen og uttalelsene fra næringen. Departementet varslet Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet om oppdraget 24. november.

Oppdrag

Det bes om en vurdering av om covid-19-forskriften om kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten bør endres basert på smitte- og beredskapssituasjonen. Som del av oppdraget skal det også vurderes om bruk av økte smitteverntiltak om bord i cruiseskipene, som hyppig testing om bord, har betydning for vurderingen, jf materiale som ble oversendt 24. november.

Utsatt frist til mandag 11. januar 2021 kl. 12.00.

Kontaktperson i HOD er Bjørn Astad, (Bjorn.Astad@hod.dep.no) og Ragnhild Angel Holst, (Ragnhild-Angell.Holst@hod.dep.no).

Bakgrunn

Som følge av situasjonen knyttet til Hurtigrutens kystcruise på Svalbard i høst vedtok regjeringen å stramme inn reglene i covid-19-forskriften. Det ble da det innført en begrensning for skip med inntil 50 prosent passasjerkapasitetsutnyttelse. I tillegg ble det innført forbud mot å tilby reiselivsaktiviteter i form av cruise på Svalbard. Dette gjelder likevel ikke dagscruise og heller ikke cruise som startes og avsluttes på Svalbard med fartøy som har inntil 30 personer (mannskap og passasjerer) om bord og overnatting inngår som en del av cruiset. Fartøyet kan ikke ta om bord nye passasjerer etter oppstart av cruiset.

Regjeringen har besluttet at reglene i covid-19-forskriften angående kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten skal vurderes på nytt innen 1. februar 2021.

I covid-19-forskriftens kapittel 3 i forskriften omtales *Særskilte regler for Svalbard, reiseliv og kystcruise mv.* [Lenke til forskriften](#).

Juridiske forhold

Gjeldende rett

De særskilte reglene for reiselivsaktiviteter samt karantenerregler for Svalbard fremgår av covid-19 forskriften §§ 9-10. Virksomheter som tilbyr reiselivsaktivitet på Svalbard, skal før oppstart av aktivitet fremlegge for Sysselmannen en plan som beskriver hvordan virksomheten skal sikre ivaretagelse av smittevernkrav. Sysselmannen kan, på visse vilkår, forby oppstart av reiselivsaktiviteter dersom virksomheten ikke fremlegger plan, dersom den fremlagte planen ikke beskriver godt nok hvordan virksomheten kan ivareta smittevernkrav, eller dersom bestemte reiselivsaktiviteter ikke kan gjennomføres på en smittevernfarelig forsvarlig måte. Det er per i dag kun tillatt med dagscruise og cruise som startes og avsluttes på Svalbard med fartøy som har inntil 30 personer (mannskap og passasjerer) om bord og overnatting inngår som en del av cruiset. Et slikt fartøy kan ikke ta om bord nye passasjerer etter oppstart av cruiset.

De særskilte reglene for gjennomføring av kystcruise langs norskekysten, samt avslutning av kystcruise og karantenerregler fremgår av covid-19-forskriften §§ 11, 11a og 11b. Rederi som tilbyr kystcruise innenfor Norges territorialgrense, skal før oppstart fremlegge for Helsedirektoratet en plan som beskriver hvordan rederiet skal sikre ivaretagelse av smittevernkrav.

For kystcruise som har oppstart i en fastlandshavn i Norge og som kun anløper andre fastlandshavner i Norge, kan godkjenning gis for norske eller utenlandske skip med inntil 50 % passasjerkapasitetsutnyttelse, men likevel begrenset til at det maksimalt kan være 200 personer (mannskap og passasjerer) om bord.

For kystcruise som har oppstart i en utenlandsk havn eller som under seilasen anløper utenlandsk havn, er det i tillegg nærmere regler om at mannskap og passasjerer ikke kan gå i land i Norge under kystcruiset, og at skipet ikke kan ta om bord nye mannskaper, passasjerer eller besøkende etter oppstart av kystcruiset. Det er særskilte regler for mannskapsbytte. Som vilkår for godkjenning skal det stilles krav om at skipet skal returnere til havn i ombordstigningslandet ved påvist SARS-CoV-2 om bord og at skipet ikke skal befinne seg lenger unna ombordstigningslandet enn at det kan returnere til havn i ombordstigningslandet i løpet av 30 timers seiling.

Helse- og omsorgsdepartementet er klageinstans etter covid-19-forskriften § 11.

Oppdrag 144

Helsedirektoratets besvarelse av oppdrag 144 danner et viktig bakteppe for presiseringer som gjøres i dette oppdraget fordi det tydeliggjør anbefalt ansvarfordeling i tråd med sektorprinsippet. En endelig avklaring på hvilken etat som får ansvar for veilederne, herunder godkjenningsinstituttet, vil på sikt medføre behov for forskriftsendringer.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet, vurderinger fra Sysselmannen på Svalbard og innspill fra næringen

Folkehelseinstituttets vurdering

Det ble i høst innført strenge krav i covid-19-forskriften for kystcruise på og rundt Svalbard og langs norskekysten. Risikoen for smittespredning og utbrudd av smittsomme sykdommer er erfaringsmessig økt på skip/fartøy. Dette gjelder både SARS-CoV-2 og andre smittsomme agens, og under covid-19-pandemien har det vært utbrudd på skip både i Norge og internasjonalt. De strenge smittevernanbefalingene og -kravene har blitt iverksatt for å redusere smitterisikoen for mannskap og passasjerer om bord på fartøyene, og for å sikre beredskap og kapasitet langs norskekysten og på Svalbard.

Gjeldende bestemmelser i covid-19-forskriften som omfatter kystcruise på og rundt Svalbard og langs norskekysten er svært detaljerte. Blant annet er det i § 11 om krav til gjennomføring av kystcruise langs norskekysten i covid-19-forskriften lagt både en kapasitetsbegrensning og en antallsbegrensning som regulerer hvor mange passasjerer fartøyene kan ha om bord. I § 10 om krav til gjennomføring av reiselivsaktiviteter på Svalbard er det kun gitt en antallsbegrensning. Smittevern faglig sett har det størst betydning at passasjerkapasiteten ikke utnyttes mer enn at det er mulig å sikre tilstrekkelig avstand mellom personer, og at skipets karantene- og isolasjonskapasitet ivaretas. Kystcruise fartøyene som opererer langs norskekysten og på og rundt Svalbard er av ulik størrelse og utforming, med ulik evne til å ivareta anbefalte smitteverntiltak, og det kan på sikt vurderes å differensiere tiltakene deretter. Det er imidlertid andre enn smittevern faglige hensyn som må tas, blant annet beredskapen og kapasiteten i helsetjenesten, lostjenesten og andre tjenester langs kysten.

Både i Norge og internasjonalt er det en ustabil smittesituasjon der mange land på nytt ser en smitteøkning til tross for svært inngripende tiltak. Overvåkingen av epidemien i Norge tyder på at smittespredningen kan ha økt i forbindelse med jule- og nyttårsfeiringen, og det har vært en økning i antall meldte tilfeller fra 6 av landets fylker siste uke. Det er de siste par ukene et noe lavere antall som har blitt testet, men andelen positive prøver har økt. Etter en nedgang i smittespredningen i november og en relativt flat periode i første del av desember viser matematisk modellering at smittespredningen i Norge nå er økende med et gjennomsnittlig reproduksjonstall etter 20. desember på 1,4 (95 % CI 1,0–1,7). Situasjonen i Norge er ustabil med store geografiske variasjoner, mange

pågående utbrudd og fare for fortsatt økt smittespredning. I tillegg har man også i Norge påvist to nye virusvarianter (UK-variant og Sør-Afrikansk variant). Foreløpig er det usikkert hvor stor rolle virusvariantene spiller for smittespredningen, og om eller hvordan forekomst av eller risiko for nye mutasjoner vil påvirke utbruddshåndteringen og den nasjonale strategien fremover.

Koronavaksinasjonen startet i desember 2020 i Norge. Vi vet foreløpig ikke hvor mange som vil bli vaksinert i månedene frem til sommeren og hvilken betydning vaksinasjon vil ha for tiltakene på ulike tidspunkt. Det er avhengig av hvilke vaksiner som blir godkjent, egenskapene ved disse og hvor mange doser som kommer til Norge og når. Vi vet enda ikke om vaksinen først og fremst beskytter mot sykdom eller om den også reduserer den vaksineres smittsomhet og således beskytter samfunnet rundt. Det må fortløpende gjøres vurderinger av hvordan vaksinasjon av deler av befolkningen påvirker utviklingen av pandemien og tiltakene for å hindre smittespredning. Vi vil i tiden fremover stadig få mer informasjon om godkjenninger, antall doser som kan leveres og vaksinenes betydning. Per i dag har vi dessverre ikke et godt grunnlag for å planlegge i detalj hva som vil være hensiktsmessige tiltak våren og sommeren 2021. Dette er avhengig av hvordan pandemien utvikler seg. På nåværende tidspunkt anbefaler vi derfor å opprettholde strenge smitteverntiltak, også for kystcruise, de neste månedene.

Både EU og WHO ser på muligheten for å innføre et globalt vaksinasjonssertifikat for de som er koronavaksinert. Dersom dette blir aktuelt, vil regjeringen vurdere om det skal innføres i Norge, og det vil vurderes om de kan gi spesifikke rettigheter.

Bransjen har selv understreket behovet for etablering av testregimer for ansatte og passasjerer, og at dette kan justeres i takt med vaksiner og epidemiologisk situasjon dersom det er hensiktsmessig. Enkelte cruiseselskap har gått til innkjøp av eget utstyr for PCR-testing, og ønsker for eksempel å tilby daglig spyttbasert PCR-testing av alle passasjerer og mannskap under seilasen i tillegg til dokumentert negativ test før avreise. Disse fartøyene vil ha medisinsk personell om bord som følger opp eventuelle positive tester. I tillegg har flere operatører utviklet omfattende protokoller og tiltak for håndtering av utbrudd.

Siden det kan være vanskelig å holde avstand i et cruiseskip, det ofte er eldre passasjerer og det kan være høy omskiftning av personer om bord, kan en enkelt smittsom passasjer gi opphav til utbrudd. For å unngå rask smittespredning om bord, kan det, i tillegg til gjeldende smittevernrutiner være aktuelt å vurdere om man bør teste mannskap og passasjerer før ombordstigning. Dette vil være et godt risikoreduserende tiltak. Det kan også vurderes jevnlig testing (for eksempel ukentlig med enten PCR eller antigen hurtigtest), men dette vil bero på risikovurderinger av en del faktorer knyttet til reisens egenskaper, for eksempel hyppighet av passasjer- og mannskapsbytte, smittesituasjonen de reisende kommer fra samt vaksinasjonsstatus. Dette vil det i tilfelle måtte utarbeides nærmere råd om. Uavhengig av eventuelle forsterkede smitteverntiltak som innføres om bord i kystcruise fartøyene, inkludert testing av mannskap og passasjerer, er det en forutsetning at gjeldende karantenebestemmelser på tidspunkt for oppstart av cruise følges.

Konklusjon

På bakgrunn av dagens smittesituasjon og stor usikkerhet rundt hvordan denne vil utvikle seg i månedene fremover anbefaler vi at dagens bestemmelser i covid-19-forskriften blir stående og at det gjøres en ny vurdering av bestemmelsene som gjelder kystcruise på og rundt Svalbard og langs norskekysten medio mars.

Vurderinger fra Sysselmannen på Svalbard og innspill fra næringen

Helsedirektoratet inviterte den 22. desember til et møte med næringen der også FHI, Kystverket og Sjøfartsdirektoratet deltok. Formålet med møtet var dialog og få innspill og overordnede betraktninger fra næringen, herunder hvordan vi skal håndtere usikkerhet med hensyn til smittesituasjonen sett opp mot behovet for forutsigbarhet i næringen. Helsedirektoratets referat fra møtet ligger vedlagt. Kort oppsummert viste næringen forståelse for behovet for restriksjoner og smitteverntiltak, samtidig som de påpekte at det ikke er bærekraftig for næringen å operere innenfor de restriksjonene som er i dag. Dialogen tydeliggjorde variasjonen innenfor næringen og utfordringsbildet med ulike regler og rammebetingelser i ulike land. Næringen kunne vise til et systematisk arbeid

med blant annet protokoller og enkelte virksomheter hadde også etablert infrastrukturer og systemer for testing. Flere innspill omfattet problemstillinger som må håndteres av andre sektorer enn helse, herunder etablering av sertifiseringsordninger fra classeselskap og gjennomføring av øvelser. Sentrale innspill var for øvrig at fremtidige kapasitetsvurderinger bør ta høyde for mer bærekraftig drift og variasjon i utforming og kapasitet, og behovet for å være dynamiske og ikke låse ting tidlig. Flere av virksomhetene meldte om behov for inntil 2 måneder for planlegging.

Den 5. januar inviterte Helsedirektoratet sysselmanen på Svalbard, lokalstyret på Svalbard, UNN, Kystverket, FHI og næringen til et møte for å få Sysselmannens vurderinger og uttalelser fra næringen. Sjøfartsdirektoratet var også invitert på kort varsel, men kunne ikke stille. Dialogen tydeliggjorde en stor bekymring for potensiell smitte på Svalbard og den sårbare helseberedskapen som er på øya. Utfordringer knyttet til karantene og isolasjonstiltak for tilreisende var et tema, der det ble tydeliggjort i møtet at ansvaret for dette ligger til de som tar imot besøkende og ikke det offentlige. Utfordringer knyttet til eventuell transport av covid-19-pasienter ble også løftet fram. Samtidig ble det understreket at turistnæringen er viktig for lokalsamfunnet, og at det fra sysselmannens hold er ønskelig med en nasjonal tilnærming for turistnæringen og at det legges til ekstramomenter der helseberedskapen er lav, som på Svalbard. Næringen viste til flere aktuelle tiltak og behov for tid til planleggingen ble vektlagt, med oppfordring til hyppig revurdering og revidering av planer i tråd med smittesituasjonen

Helsedirektoratets vurderinger og konklusjon

Smittevernfarende vurderinger

Helsedirektoratet støtter Folkehelseinstituttets smittevernfarende vurdering. Slik FHI påpeker er det kjent at risikoen for smittespredning og utbrudd økt på skip. Skip som inkubatorer for smitte er dokumentert. Mange personer omgås over tid på et begrenset tilgjengelig areal, med mange fellesarenaer. Selv om smitteverntiltak implementeres, kan smitte oppstå.

Under covid-19 pandemien har det vært flere utbrudd om bord på skip både i Norge og internasjonalt. Slike utbrudd er erfaringsvis veldig ressurskrevende for kommunene å håndtere, spesielt for mindre og sårbare kommuner. Det medfører også ressursbidrag fra nasjonale helsemyndigheter. Smittesituasjonen i Norge og mange andre land er ustabil, og i økning til tross strenge tiltak. Det er også påvist nye mutasjoner i Norge og usikkert hvordan disse vil påvirke pandemien fremover.

En ustabil nasjonal situasjon med fare for nye utbrudd og økt smitte tilsier at kommunene fortsatt må høy oppmerksomhet på testing, isolering, smittesporing og karantene for å slå ned smitte. Kommunene har samtidig et stort arbeid foran seg med vaksinasjon de neste månedene. I tillegg har flere kommuner fått beskjed om å bygge testkapasiteter for grensetesting. Det vil følgelig også ut fra et kapasitetshensyn i kommunene på nåværende tidspunkt etter vår vurdering ikke være tilrådelig å gjøre endringer i reguleringen for kystcruise.

Vi støtter videre FHIs konklusjon om at det per i dag ikke et godt grunnlag for å planlegge i detalj hva som vil være hensiktsmessige tiltak våren og sommeren, og at det vil være avhengig av hvordan pandemien utvikler seg.

Beredskapsmessige vurderinger

Når det gjelder rederienes og fartøyenes egenberedskap var næringen i møtet den 22.12.2020 opptatt av muligheten for gjennomføring av øvelse med involvering av havner, helsetjeneste og andre aktuelle aktører. Helsedirektoratets oppfatning av dette er at det i dagens situasjon ikke er kapasitet til å trekke inn andre aktører enn næringen selv i en slik øvelse. Samtidig forventes det at rederi og fartøy øver og trener på det planverk som er etablert for ivaretagelse av smittevernkrav.

Ved en fremtidig revisjon av forskriften kan det også vurderes om det skal stilles krav om at rederi og fartøy dokumenterer sine kompetansebyggende tiltak som sikrer at det mannskap som skal forebygge hendelser og eventuelt håndtere uønskede hendelser har den nødvendige kunnskap om eget planverk.

Et annet forhold som må tas i betraktning ved cruisetrafikk og eventuelt økt fare for smitte er den lostjeneste som medfølger. Statslosene er en samfunnskritisk ressurs, og Kystverket har i møter gitt uttrykk for en bekymring knyttet til eventuelt økt smittefare for disse, og at dette forholdet også må være med i vurderingen i eventuell lemping av forskriftskrav.

Vurderinger av innspill fra næringen

Et sentralt budskap i dialogen med næringen er behovet for forutsigbarhet. Flere aktører viser til at de trenger inntil 2 måneder for å planlegge, samtidig er manglende forutsigbarhet en utfordring for kundene. Spørsmålet om hvordan vi skal håndtere usikkerheten i dagens smittesituasjon opp mot behovet for forutsigbarhet i næringen, ble løftet inn som et spørsmål under møtene med aktørene. En tydelig oppfordring til myndighetene var å ikke konkludere for tidlig, men gi rom for nye vurderinger innen relativt kort tid. Hovedsesongen for næringen er i sommermånedene og en ny vurdering i forkant av sesong vil være ønskelig, slik at bransjen kan planlegge for virksomhet i hovedsesong dersom forholdene tillater det. Det ble av enkelte næringsaktører tatt til orde for å gjenåpne i faser der en start kan være cruise uten i landstigning. Det ble signalisert at dette kan være en god løsning for enkelte aktører, men ikke for andre.

Flere av problemstillingene og tiltakene som ble løftet fram i innspillene fra næringen omhandlet forhold som ligger utenfor dette oppdraget og som det vil ligge til andre aktører å vurdere nærmere, herunder eventuelt internasjonalt samarbeid om protokoller og etablering av sertifiseringsordning fra klasseselskapene. Vi viser i denne sammenheng til vår besvarelse av oppdrag 144 der vi legger sektorprinsippet til grunn for videre oppfølging av veilederne *Kystcruise langs norskekysten (covid-19)*, og *Veileder for ekspedisjonscruise (kystcruise) på og rundt Svalbard under covid-19 utbruddet 2020*, og der henholdsvis Nærings- og fiskeridepartementet og Justisdepartementet vil få det fremtidige ansvaret. Næringens innspill til tiltak for å hindre og håndtere ev smittespredning vil være hensiktsmessig å se nærmere på når vi har en bedre oversikt over hvordan pandemien utvikler seg mot våren og sommeren.

Vurderinger knyttet til Svalbard

Uttalelser fra Sysselmannen, smittevernlegen og lokalstyret på Svalbard viser en større bekymring for smitteutbrudd på Svalbard nå enn da pandemien startet opp. Helseberedskapen er svært sårbar med potensielt store utfordringer knyttet til håndtering av syke personer og oppfølging av TISK-strategien ved utbrudd. Sysselmannen understreket at det er ønskelig med en nasjonal tilnærming for turistnæringen. Svalbard har i tillegg noen problemstillinger som må vurderes særskilt. Innspillene fra Sysselmannen tydeliggjør betydningen av å opprettholde tett dialog med sysselmannen ved en ny vurdering av forskriften, for å ivareta nødvendig beredskap og smittevern gjeldende for Svalbard.

Konklusjon

Med utgangspunkt i redegjørelsen for smittevernsituasjonen anbefaler ikke Helsedirektoratet endringer i covid-19-forskriften kapittel 3 med virkning fra 1. februar.

Ansvaret for veilederen *Kystcruise langs norskekysten (covid-19)*, eng.- Coastal cruises along the Norwegian coastline (Covid-19) og *Veileder for ekspedisjonscruise (kystcruise) på og rundt Svalbard under covid-19 utbruddet 2020* ble senhøsten 2020 overført til Helse- og omsorgsdepartementet for videre oppfølging og overføring til de respektive sektordepartementene – henholdsvis Nærings- og fiskeridepartementet og Justisdepartementet.

Helsedirektoratet tilføyer at som en konsekvens av sektoransvaret vil neste gjennomgang vedrørende covid-19-forskriften kapittel 3 ha som naturlig konsekvens en samkjøring av dette sektoransvaret opp mot ansvarssubjektene

Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet i covid-19-forskriften § 11 og en nødvendig endring av disse ansvarssubjektene.

Oppdrag nr. 263 - om vurdering av smittesituasjon i forbindelse med mulig endring i Covid-19-forskriften om kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten

Helse- og omsorgsdepartementet viser til oppdrag 144 om oppfølging og koordinering av arbeidet med kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten og varsel om oppdrag sendt 24. november knyttet til behov for vurdering av smitte- og beredskapssituasjon ved eventuell endring av covid-19-forskriften.

Som følge av situasjonen knyttet til Hurtigrutens kystcruise på Svalbard i høst vedtok regjeringen til å stramme inn reglene i covid-19-forskriften. Det ble det innført en begrensning for skip med inntil 50 prosent passasjerkapasitetsutnyttelse. I tillegg ble det innført forbud mot å tilby reiselivsaktiviteter i form av cruise på Svalbard. Dette gjelder likevel ikke dagscruise og heller ikke cruise som startes og avsluttes på Svalbard med fartøy som har inntil 30 personer (mannskap og passasjerer) om bord og overnatting inngår som en del av cruiset. Fartøyet kan ikke ta om bord nye passasjerer etter oppstart av cruiset.

Regjeringen har besluttet at reglene i covid-19-forskriften angående kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten skal vurderes på nytt innen 1. februar 2021. Vurderingen skal baseres på bl.a smittevernfarene og beredskapsmessige vurderinger fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet, vurderinger fra sysselmannen og uttalelsene fra næringen. Departementet varslet Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet om oppdraget 24. november.

Oppdrag

Det bes om en vurdering av om covid-19-forskriften om kystcruise på og rundt Svalbard og kystcruise langs norskekysten bør endres basert på smitte- og beredskapssituasjonen. Som del av oppdraget skal det også vurderes om bruk av økte smitteverntiltak om bord i cruiseskipene, som hyppig testing om bord, har betydning for vurderingen, jf materiale som ble oversendt 24. november.

Frist: onsdag 6. januar 2021.

Kontaktpersoner i HOD

- Bjørn Astad, Bjorn.Astad@hod.dep.no
- Ragnhild Angel Holst, Ragnhild-Angell.Holst@hod.dep.no

Folkehelseinstituttets vurdering

Det ble i høst innført strenge krav i covid-19-forskriften for kystcruise på og rundt Svalbard og langs norskekysten. Risikoen for smittespredning og utbrudd av smittsomme sykdommer er erfaringsmessig økt på skip/fartøy. Dette gjelder både SARS-CoV-2 og andre smittsomme agens, og under covid-19-pandemien har det vært utbrudd på skip både i Norge og internasjonalt. De strenge smittevernanbefalingene og -kravene har blitt iverksatt for å redusere

smitterisikoen for mannskap og passasjerer om bord på fartøyene, og for å sikre beredskap og kapasitet langs norskekysten og på Svalbard.

Gjeldende bestemmelser i covid-19-forskriften som omfatter kystcruise på og rundt Svalbard og langs norskekysten er svært detaljerte. Blant annet er det i § 11 om krav til gjennomføring av kystcruise langs norskekysten i covid-19-forskriften lagt både en kapasitetsbegrensning og en antallsbegrensning som regulerer hvor mange passasjerer fartøyene kan ha om bord. I § 10 om krav til gjennomføring av reiselivsaktiviteter på Svalbard er det kun gitt en antallsbegrensning. Smittevern faglig sett har det størst betydning at passasjerkapasiteten ikke utnyttes mer enn at det er mulig å sikre tilstrekkelig avstand mellom personer, og at skipets karantene- og isolasjonskapasitet ivaretas. Kystcruisefartøyene som opererer langs norskekysten og på og rundt Svalbard er av ulik størrelse og utforming, med ulik evne til å ivareta anbefalte smitteverntiltak, og det kan på sikt vurderes å differensiere tiltakene deretter. Det er imidlertid andre enn smittevern faglige hensyn som må tas, blant annet beredskapen og kapasiteten i helsetjenesten, lostjenesten og andre tjenester langs kysten.

Både i Norge og internasjonalt er det en ustabil smittesituasjon der mange land på nytt ser en smitteøkning til tross for svært inngripende tiltak. Overvåkingen av epidemien i Norge tyder på at smittespredningen kan ha økt i forbindelse med jule- og nyttårsfeiringen, og det har vært en økning i antall meldte tilfeller fra 6 av landets fylker siste uke. Det er de siste par ukene et noe lavere antall som har blitt testet, men andelen positive prøver har økt. Etter en nedgang i smittespredningen i november og en relativt flat periode i første del av desember viser matematisk modellering at smittespredningen i Norge nå er økende med et gjennomsnittlig reproduksjonstall etter 20. desember på 1,4 (95 % CI 1,0–1,7). Situasjonen i Norge er ustabil med store geografiske variasjoner, mange pågående utbrudd og fare for fortsatt økt smittespredning. I tillegg har man også i Norge påvist to nye virusvarianter (UK-variant og Sør-Afrikansk variant). Foreløpig er det usikkert hvor stor rolle virusvariantene spiller for smittespredningen, og om eller hvordan forekomst av eller risiko for nye mutasjoner vil påvirke utbruddshåndteringen og den nasjonale strategien fremover.

Koronavaksinasjonen startet i desember 2020 i Norge. Vi vet foreløpig ikke hvor mange som vil bli vaksinert i månedene frem til sommeren og hvilken betydning vaksinasjon vil ha for tiltakene på ulike tidspunkt. Det er avhengig av hvilke vaksiner som blir godkjent, egenskapene ved disse og hvor mange doser som kommer til Norge og når. Vi vet enda ikke om vaksinen først og fremst beskytter mot sykdom eller om den også reduserer den vaksinertes smittsomhet og således beskytter samfunnet rundt. Det må fortløpende gjøres vurderinger av hvordan vaksinasjon av deler av befolkningen påvirker utviklingen av pandemien og tiltakene for å hindre smittespredning. Vi vil i tiden fremover stadig få mer informasjon om godkjenninger, antall doser som kan leveres og vaksinenes betydning. Per i dag har vi dessverre ikke et godt grunnlag for å planlegge i detalj hva som vil være hensiktsmessige tiltak våren og sommeren 2021. Dette er avhengig av hvordan pandemien utvikler seg. På nåværende tidspunkt anbefaler vi derfor å opprettholde strenge smitteverntiltak, også for kystcruise, de neste månedene.

Både EU og WHO ser på muligheten for å innføre et globalt vaksinasjonssertifikat for de som er koronavaksinert. Dersom dette blir aktuelt, vil regjeringen vurdere om det skal innføres i Norge, og det vil vurderes om de kan gi spesifikke rettigheter.

Bransjen har selv understreket behovet for etablering av testregimer for ansatte og passasjerer, og at dette kan justeres i takt med vaksiner og epidemiologisk situasjon dersom det er hensiktsmessig. Enkelte cruiseselskap har gått til innkjøp av eget utstyr for PCR-testing, og ønsker for eksempel å tilby daglig spyttbasert PCR-testing av alle passasjerer og mannskap under seilasen i tillegg til dokumentert negativ test før avreise. Disse fartøyene vil ha medisinsk personell om bord som følger opp eventuelle positive tester. I tillegg har flere operatører utviklet omfattende protokoller og tiltak for håndtering av utbrudd.

Siden det kan være vanskelig å holde avstand i et cruiseskip, det ofte er eldre passasjerer og det kan være høy omskiftning av personer om bord, kan en enkelt smittsom passasjer gi opphav til utbrudd. For å unngå rask smittespredning om bord, kan det, i tillegg til gjeldende smittevern rutiner være aktuelt å vurdere om man bør teste

mannskap og passasjerer før ombordstigning. Dette vil være et godt risikoreduserende tiltak. Det kan også vurderes jevnlig testing (for eksempel ukentlig med enten PCR eller antigen hurtigtest), men dette vil bero på risikovurderinger av en del faktorer knyttet til reisens egenskaper, for eksempel hyppighet av passasjer- og mannskapsbytte, smittesituasjonen de reisende kommer fra samt vaksinasjonsstatus. Dette vil det i tilfelle måtte utarbeides nærmere råd om. Uavhengig av eventuelle forsterkede smitteverntiltak som innføres om bord i kystcruise fartøyene, inkludert testing av mannskap og passasjerer, er det en forutsetning at gjeldende karantenebestemmelser på tidspunkt for oppstart av cruise følges.

Konklusjon

På bakgrunn av dagens smittesituasjon og stor usikkerhet rundt hvordan denne vil utvikle seg i månedene fremover anbefaler vi at dagens bestemmelser i covid-19-forskriften blir stående og at det gjøres en ny vurdering av bestemmelsene som gjelder kystcruise på og rundt Svalbard og langs norskekysten medio mars.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.

Helsedirektoratets referat fra møte med kystcruisenæringen 22. desember 2020

Formål: Dialog og innspill fra kystcruisenæringen, der Helsedirektoratet ønsker å få overordnede betraktninger som vi kan ta med inn i arbeidet med oppdraget, herunder hvordan vi skal håndtere av usikkerhet med hensyn til smittesituasjonen sett opp mot behovet for forutsigbarhet.

Møteleder: Steinar Olsen

Deltakere: Se vedlagte liste

Agenda:

1. **Velkommen og kort presentasjonsrunde v/ Helsedirektoratet**
2. **Kort orientering om oppdraget og dagens bestemmelser, ref covid-19-forskriftens kap 3 v/ Hilde Skagestad, Helsedirektoratet**
3. **Orientering fra Folkehelseinstituttet om smittesituasjonen og usikkerheten knyttet til denne i 2021 v/ Tone Bruun**
4. **Innspill fra næringen:**

Innspillene fra de ulike aktørene er sammenfattet som følger:

Alle deltakerne uttrykte at det var svært positivt at vi tok initiativ til dialog med dem og viste forståelse for behovet for restriksjoner og smitteverntiltak. De påpekte samtidig at det ikke er bærekraftig for næringen å operere innenfor de restriksjonene som er i dag med krav om 50 % passasjerkapasitetsutnyttelse, men likevel begrenset til at det maksimalt kan være 200 personer (mannskap og passasjerer) om bord. Det ble understreket at som industri er kystcruisenæringen nesten knekket, mange 1000 har mistet jobbene sine og det har vært store økonomiske tap. Et hovedinnspill er at næringen trenger forutsigbarhet og ønsker å utfordre antallet om bord. 50% vil ikke være forsvarlig for mange av aktørene i næringen i 2021 med den finansielle situasjonen som er.

Protokoller: Alle møtedeltakerne påpekte at de har utviklet egne smittevernveiledere/protokoller og gjennomført ulike smitteverntiltak. Et av rederiene viste til erfaringer fra Sør-Europa, der disse protokollene har fungert godt, mens det i USA er bygget opp et system med samarbeid mellom Helsemyndighetene (CDC) og næringen, som har resultert i et omfattende "framework". Det ble uttrykt ønske om samarbeid om protokoller slik at virksomhetene slipper å forholde seg til ulike regler i ulike land. Dette bør også omfatte belegg.

Sertifisering fra klasseselskap: Det kom innspill i møtet om etablering av sertifiseringsordning fra klasseselskapene der en objektiv tredjepart med kjennskap til skipsoperasjon gjør en vurdering av prosedyrer og tiltak. Dette tilbys f.eks. av klasseselskapene DNVGL og Lloyd's Register of Shipping. Man unngår da at rederiene selv vurderer egne prosedyrer og tiltak, samt kapasitetsbegrensningen norske myndigheter vil ha i å skulle behandle detaljerte prosedyrer og protokoller fra de enkelte aktørene. Det kan også bidra til at flere land kan akseptere samme sertifisering, slik at cruiserederier slipper å forholde seg til ulike krav i hvert enkelt land.

Kapasitet: Det ble i møtet vist til at å gjøre en objektiv vurdering av hva som er riktige tiltak kan være vanskelig. Dette både fordi smittesituasjonen hele tiden forandrer seg og fordi skipene som skal omfattes av forskriften varierer i utforming og kapasitet.

Det ble fra flere aktører stilt spørsmålsteget ved grensesettingen på antall om bord og om 50% er et godt mål. Det ble eksemplifisert med at et romslig skip med 80% belegg kan ha mye større plass mellom gjestene enn et trangt skip med 50% belegg. En begrensning som i dag på 200 personer om bord heller ikke et godt mål på smittehåndtering.

Tidsperspektiv: Hvor lang tid næringen trenger til å forberede oppstart, vil variere noe fra skip til skip. En av aktørene viste til at de trenger 45 til 60 dager til å planlegge. En annen 2 måneder.

Flere viste til at vi vet fortsatt lite om hvordan situasjonen blir den 1. februar og at vi må være dynamiske i forhold til utviklingen av blant annet vaksine og ikke låse ting tidlig. Det kom innspill om at det bør settes en ny dato for neste revisjon etter den 1. februar, for eksempel 1. mars. Det ble understreket at det er ønskelig med en rask prosess fra vedtak, revisjon av veileder og godkjenninger.

Åpning i faser: Det ble tatt til orde for etablering av mer objektive kriterier for gjenåpning/oppmykning og at en mulig tilnærming til forsiktig åpning kan være ikke ilandstigning og justering av kapasitet. Det var ulike vurderinger av cruise uten ilandstigning, der en virksomhet fremmet forslag om «cruises to nowhere» som en mulighet for skip med sertifikater for internasjonal reise, mens det fra andre ble understreket at de ikke er opptatt av å organisere seiling dersom man ikke kan gå i land. Betydningen av inntekter på land ble understreket av flere.

Testregime: Flere deltakere understreket behovet for etablering av testregimer for ansatte og passasjerer og at dette kan justeres i takt med vaksinerings dersom det er hensiktsmessig. Et av selskapene har etablert PCR laboratorier på alle skip slik at passasjerer og mannskap kan testes før avreise og daglig under reise og på den måten hindre smitte og smittespredning om bord. I tillegg er det utviklet omfattende protokoller og tiltak for håndtering av utbrudd. De understreket at de ønsker at denne modellen blir vurdert som et tiltak for gjenåpning.

Øvelse: Det ble fremmet forslag (som fikk støtte fra flere i møtet) om gjennomføring av en table top øvelse som involverer cruiseskip, havner og kommunehelsetjeneste/medisinsk personell på land.

Beredskap og sikkerhet: Kystverket/lostjenesten viste til betydningen av smittevern for lostjenesten. Det er få som utfører et stort antall losoppdrag og smitte og karantene kan, foruten å få konsekvenser for den enkelte, ha stor innvirkning på øvrige tjenester og beredskap rundt kysten. Sjøfartsdirektoratet viste til at det er viktig at næringen forholder seg til gjeldene regler og krav da de stadig mottar søknader om dispensasjon fra sikkerhetskrav, som er begrunnet med koronarestriksjoner.

5) Veien videre

Helsedirektoratet takket avslutningsvis for mange gode innspill som vil tas med i det videre arbeidet med oppdraget. Det ble samtidig vist til at skriftlige innspill i etterkant av møtet bør gjøres overordnede, men at det gjerne inkluderer mer utdypende informasjon om testing og håndtering av eventuelt utbrudd om bord.

Vedlegg – deltakerliste:

Fra næringen	
Frigg Jørgensen	AECO
Øyvind	Artic Expedition
<u>Inge Tangerås</u>	Cruise Norway (agent)
Tor Christian Sletner	Cruiseliners International (CLIA)
Bozidar Despenic	DMC Norway
Ingrid Ødegård	SDK Group
Morten Kinn	European Cruise Service
Frode Brattum	Fred Olsen
Truls Gabrielsen	GAC Norway
Stein Kruse	Holland America Cruise Line
Anne Marit Bjørnflaten	Hurtigruten
Karin Strand	Hurtigruten
Webjørn Sandor Knutsen	<u>NHO Sjøfart</u>
Jon Mørland	Viking Cruises Norge
Toril Reynolds	Rederiforbundet
Amund Drønen Ringdal	Rederiforbundet
Kystverket og Sjøfartsdir	
Jan Reiner Vestvik	Sjøfartsdirektoratet
Guro Kristine Velle	Sjøfartsdirektoratet
Erik Freberg Blom	Kystverket
Kjetil Borhaug	Kystverket
FHI	
Hilde Marie Lund	
Tone Bruun	
Helsedir	
Steinar Olsen	Møteleder
Tatiana Penzo	
Hedda Bie	Referent
Hilde Skagestad	

HelseDirektoratets referat fra møtet vedr vurderinger av Covid-19-forskriften om kystcruise på og rundt Svalbard 5. januar 2021

Dato: 5. januar 2021

Møteleder: Hilde Skagestad

Deltakere: Sysselmannen, Lokalstyret, UNN, AECO, Visit Svalbard, Kystverket, FHI og Helsedir, se for øvrig vedlagte liste

Agenda:

- 1) Velkommen og kort presentasjonsrunde
- 2) Kort orientering om oppdraget og dagens bestemmelser, ref covid-19-forskriftens kap 3 v/ HelseDirektoratet
- 3) Orientering fra Folkehelseinstituttet smittesituasjonen og usikkerheten knyttet til denne i 2021
- 4) Smittevernoverlegen på Svalbard sine vurderinger av situasjonen
- 5) Innspill fra næringen:
  - Hva er viktige betraktninger sett fra næringens ståsted som vi bør ta med i våre vurderinger?
  - Hvordan kan vi best håndtere usikkerhet med hensyn til smittesituasjonen sett opp mot behovet for forutsigbarhet, herunder hvor lang tid det er ønskelig at bestemmelsene skal være før de vurderes på nytt?
  - Ev annet

Oppsummering av innledning fra FHI og Helsedir

HelseDirektoratet orienterte innledningsvis om oppdraget og dagens bestemmelser før FHI ga en orientering om smittesituasjonen og usikkerheten knyttet til denne i 2021. Det ble understreket at situasjonen per i dag ikke gir ikke et godt grunnlag for å planlegge i detalj hva som vil være hensiktsmessige tiltak vår og sommer 2021. Det er avhengig av hvordan pandemien utvikler seg både i Norge og i verden ellers.

I Norge er det foreløpig usikkerhet knyttet til hvor mange som blir vaksinert i månedene frem til sommeren og hvilken betydning vaksinasjon vil ha for tiltakene på ulike tidspunkt. Det er avhengig av hvilke vaksiner som blir godkjent, egenskapene ved disse og hvor mange doser som kommer til Norge og når. Vi vet enda ikke om vaksinen først og fremst beskytter mot sykdom eller om den også reduserer den vaksinertes smittsomhet og således beskytter samfunnet rundt (indirekte effekt).

Det ble poengtert at det fortløpende må gjøres vurderinger av hvordan vaksinasjon av deler av befolkningen påvirker utviklingen av pandemien og tiltakene for å hindre smittespredning. Vi vil i tiden fremover stadig få mer informasjon om godkjenninger, antall doser som kan leveres og vaksinenes betydning.

Det ble vist til at i januar vil vi nok fremdeles måtte anbefale strenge tiltak for de neste månedene, og at det er viktig å ha dialog med bransjen for å få deres innspill til hvor lang tid det er ønskelig at bestemmelsene skal være før de vurderes på nytt.

Oppsummering av innspill som kom fra Sysselmannen, Lokalstyret, UNN, Kystverket og næringen v/AECO og Visit Svalbard

Smittevernlegen viste til at han er mer bekymret nå enn i april i fjor for smitte til Svalbard. Det er pt ingen positive prøver, men situasjonen er svært sårbar.

I arbeidet med veilederen på forsommeren 2020, ble kapasitet om bord og tiltak som ivaretok helseberedskapen vektlagt, herunder blant annet isolasjon av syke, eget helsepersonell om bord og at passasjerer ikke gikk i land. Det finnes ikke karantenehotell på Svalbard og avstanden til Tromsø er stor (1000 km). Det er også utfordringer knyttet til kommunikasjon med båtene rundt Svalbard. Det er derfor avgjørende at det er helsepersonell om bord. Det finnes ingen måter å transportere syke til fastlandet på da ambulanse og rutefly ikke kan benyttes. Det er også usikkerhet knyttet til hvorvidt Widerøflyet dash/m/epi-shuttle i Bodø vil være operativt etter 31.01.21. Det vil muligens bli noe forlenging av avtalen.

Smittevernlegen viste til særskilte problemstillinger knyttet til småbåter og mulighetene disse har for isolasjon av syke personer. Sysselmannen og FHI har gjort egne smittevern faglige vurderinger av disse båtene i forbindelse med godkjenninger, men opplever at Sjøfartdirektoratet nå har stilt krav til isolasjon som gjør at småbåter som FHI/Sysselmannen har godkjent utfra deres smittevern faglige vurderinger, ikke får utstedt nødvendige løyve.

Smittevernlegen informerte om at vaksiner skulle landet i dag, men værforhold satt en stopper for det. Det er usikkert når storparten av befolkningen vil være vaksinert.

Sysselmannen ga sin støtte til smittevernlegens innspill og viste samtidig forståelse for den krevende situasjonen det er for næringen. Sysselmannen understreket det er ønskelig med en nasjonal tilnærming for turistnæringen. Svalbard har i tillegg noen problemstillinger som må vurderes særskilt, ut over det som også deler av Norland og Finnmark har. I området hvor helseberedskapen er lav kan det legges på ekstramomenter, men ikke gjøre det mer spesielt enn nødvendig.

Sysselmannen viste til at arbeidet med oppfølging av *reiselivsaktiviteter og ekspedisjonscruise på Svalbard* er krevende fordi de mangler kompetanse og er avhengig av smittevernlegen hos UNN. Sysselmannen stilte spørsmålsteget ved om det er riktig å fortsette på denne måten og understreket at dette må vurderes nærmere.

Sysselmannen presiserte at det er den som får en gjest til Svalbard som har ansvaret for karantene. Det er avgjørende at det offentlige ikke skal overta denne oppgaven på grunn av den sårbare helseberedskapen på Svalbard. Enkle klare prinsipper for ansvar er avgjørende og bør holdes fast ved når vi snakker om forutsigbarhet. Sårbare helseberedskap er også bakgrunnen til at man ikke ønsker snuavn på Svalbard, men valgte Tromsø.

Lokalstyret ga sin støtte til smittevernlegens og sysselmannens innspill og viste til viktigheten til turistnæringen på Svalbard og at det finnes systemer som fungerer. Lokalstyret poengterte også at det mangler kompetanse og kapasitet på å gjøre vurderinger og at det er viktig å få diskutert slik at man finner fram til gode løsninger som ivaretar ansvaret for lokalberedskap.

Kystverket understreket at de er bekymret for sine 300 losere som utfører samfunnskritiske oppgaver og har over 30 000 losoppdrag årlig. P.t har ingen pådratt seg smitte. Kystverket uttrykker særlig bekymring knyttet til mannskapskifter på fastlandet og utfordringer knyttet til karantenereglene og etterlevelse av disse, særlig blant mannskap som kommer fra utlandet.

Næringen v/ AECO uttrykte bekymring over situasjonen og utviklingen som ikke går i riktig retning med tanke på å lette på tiltak. Næringen er i dag i en krevende situasjon og fremtidige begrensninger og tiltak vil være avgjørende for næringens være eller ikke være. AECO oppfordret til å ikke nå sette en endelig og negativ begrensning, men komme tilbake til relativt hyppig vurdering. De viste til at til forskjell fra i fjor har vi nå er erfaringer vi kan bygge videre på, vaksiner og testing, men veien videre vil avhengig av smittesituasjonen. AECO understreket at når det åpnes for reise og mobilitet, bør det kunne være aktivitet både om bord på skip og tilknyttet cruiseskip, med tiltak som myndighetene setter i kraft. Næringen har selv utviklet prosedyrer, standarder og tiltak som også vil være viktig og det kan stilles krav til at operatører kan inngå som en del av testregimet i kombinasjon med de generelle krav til testing som gjelder ved innreise til landet.

AECO viste til utfordringer knyttet til innkjøpsregler og hurtigtester som stiller krav til innkjøp av store kvantum og stilte spørsmål ved muligheten for samarbeid mellom myndigheter og næring. AECO viste også til at det dagens kapasitetsbegrensninger ikke er bærekraftige og at disse må vurderes.

Ved spørsmålet om hvem som er ansvarlige for håndtering av en ev syk person på land, viste AECO til at det kan være utfordrende for mindre operatører med begrensede midler å håndtere dette, men det litt større operatørene har mulighet til å ta et større ansvar for dette.

AECO kom med innspill om gjennomføring av table top øvelse hvis det er interesse for dette blant aktører lokalt, der AECO stiller seg til rådighet dersom ønskelig. Ved eventuelle forskriftsendringer som omfatter øvelser, understreket AECO til at de er positive til krav som kan heve kompetanse som kan bidra til sikkerhet, men at dette skjer på et nivå som ikke medfører urimelig krav som ikke kan møtes på kort sikt. Særnorske krav kan videre bli uheldig for en internasjonal næring som cruise.

Næringen v/ Visit Svalbard understreket betydningen ekspedisjonskurs har for lokaloperatører og uttrykte bekymring for covid 19-situasjonen for næringen som står i kne. Mulighet for planleggingen ble vektlagt, med en oppfordring til hyppig revurdering og revidering av planer i tråd med smittesituasjonen slik at bransjen må komme tilbake til normalen raskt dersom forholdene tillater det.

På spørsmålet om håndtering av usikkerhet opp mot behovet for forutsigbarhet informerte næringen om at de med store skip trenger inntil 2 måneder som et utgangspunkt for å planlegge, mens enkelte skip og aktører vil kunne klare dette på kortere varsel.

Vedlegg: Deltakerliste

Sysselmannen

Kjerstin Askholt kjerstin.askholt@sysselmannen.no

Sølvi Elvedahl soelvi.elvedahl@sysselmannen.no

Aud Andersen aud.andersen@sysselmannen.no

Maria Svingen Bjørgo maria.svingen.bjoergo@sysselmannen.no

UNN

Knut-Mikael.Selmer@unn.no; - smittevernoverlege

LOKALSTYRE

Hege.Walor.Fagertun@lokalstyre.no

Signe.Selven@lokalstyre.no

Kystverket

Erik Freberg Blom erik.blom@kystverket.no

FHI

Tone Bruun tone.bruun@fhi.no

Hilde Marie Lund hildemarie.lund@fhi.no

Helsedir

Hilde Skagestad Hilde.Skagestad@helsedir.no

Tatiana Penzo Tatiana.Penzo@helsedir.no

Svein Høegh Henrichsen Svein.Hoegh.Henrichsen@helsedir.no

Åsmund Berg Nilsen Asmund.Berg.Nilsen@helsedir.no

Hedda Bie hedda.bie@helsedir.no (referent)

Næringen representert ved

AECO

Frigg Jørgensen frigg@aeco.no

Anders La Cour Vahl anders@aeco.no

Visit Svalbard

Ronny Bruvoll - ronny@visitsvalbard.com